

VERRIJK JE KENNIS OVER HOOFDHUIDPROBLEMEN

De meeste klanten die naar de kapper gaan, denken alleen aan hun haar. Terecht zou je denken, maar minstens zo belangrijk is de hoofdhuid. Helaas komen hoofdhuidproblemen veel voor. Het is dan ook belangrijk om bij klanten eventuele huidandoeningen en infecties te kunnen herkennen. Op die manier kun je optimale zorg en aandacht bieden, advies geven en zo nodig doorverwijzen naar een arts of dermatoloog. Je klanten zullen dit waarderen. Binnen het vakgebied van barbiers gaat het zowel om het herkennen van problemen aan de hoofdhuid als ook aan de snor- en baardstreek. Het bedrijf U-Consultancy biedt opleidingen dermatologie aan voor professionals met een brede interesse in de huidzorg waaronder een speciale opleiding voor kappers en barbiers. Wij vroegen Carla Uppelschoten, directeur van U-Consultancy, om ons wat inzicht te geven in problemen van de hoofdhuid.

Carla Uppelschoten

Signaalfunctie

Als kapper of barbier heb je een bijzondere positie, aangezien je de hele dag in aanraking komt met de hoofdhuid van je klanten. De kans is groot dat je verschillende hoofdhuidproblemen tegenkomt, waar de klant zelf misschien geen erg in heeft. Het is natuurlijk duidelijk dat je geen arts bent, maar herkenning van aandoeningen en eventueel advies geven is van belang. Hoofdhuidproblematiek kan genetisch bepaald zijn en doet zich voor in alle lagen van de bevolking en onder alle leeftijden. Deze aandoeningen gaan vaak samen met een verhoogd risico op psychosociale problemen, onder andere door de zichtbaarheid van

de aandoeningen en het veelal chronische karakter ervan. Mensen met een haar- of hoofdhuidprobleem worden hier dagelijks mee geconfronteerd.

De hoofdhuid

De hoofdhuid en het gezicht staan net als de rest van onze huid dagelijks in contact met de buitenwereld. Niet alleen lucht, warmte en water bereiken het hoofd- en gezichtsoppervlak, maar op de huid bevinden zich ook veel micro-organismen. Een groot deel hiervan is aanwezig zonder kwaad te doen. Er zijn verschillende soorten organismen die zich op de huid bevinden, variërend van altijd aanwezige (resistente) en tijdelijke organismen.

De zuurgraad van de huid (pH) in combinatie met de resistente flora beschermen de huid tegen de meeste ziektemakende bacteriën. Huidinfecties kunnen echter alsnog ontstaan, waarbij kwaadwillende micro-organismen zich in de huid nestelen. Dit kunnen micro-organismen zijn die van nature niet aanwezig zijn op de huid. Het kunnen ook micro-organismen zijn die normaliter geen ziekte veroorzaken, maar wel altijd op de huid aanwezig zijn. Door een beschadiging van de huid, zelfs door het kleinste wondje, kunnen deze micro-organismen de huid binnendringen. Vanaf dat moment zijn deze micro-organismen ook schadelijk voor de mens.

Deze potentiële ziektemakende bacteriën op de normale huid zijn meestal een paar uur aanwezig en verdwijnen dan weer. Bij een verandering van de normale huidcondities (temperatuur, verandering van de normale aanwezige flora - door bijv. de huid te veel te wassen met water en zeep -, schilferen van de huid, etc.) neemt de kans op een infectie van de huid echter toe.

De organismen die de huid kunnen infecteren worden verdeeld in bacteriën, virussen en mycosen (schimmels). Deze worden elk gekenmerkt door specifieke huidafwijkingen. Een veelvoorkomende huid-aandoening waarmee je als kapper of barbier in aanraking komt is folliculitis.

Folliculitis

Ook de haarfollikels kunnen worden geïnfecteerd door micro-organismen. Men spreekt in dit geval van folliculitis. Folliculitis is een ontsteking van de haarzakjes en de huid daar vlak omheen. De ontsteking kan overal op het lichaam voorkomen waar haargroei plaatsvindt. Folliculitis komt echter vooral voor op de hoofdhuid, baard en/of snor. Het is een veelvoorkomende infectie die op verschillende manieren veroorzaakt kan worden.

Folliculitis wordt meestal veroorzaakt door een irritatie van de huid. Dit kan gebeuren door o.a. scheren of het (overmatig) gebruik van vette zalven of oliën die de poriën afsluiten waardoor een verstopping optreedt van het haarzakje en/of talgklier.⁽¹⁾ Wanneer er een infectie optreedt in de haarzakjes, dan kan dit door bacteriën of gisten worden veroorzaakt.

'Folliculitis barbae' is een type van folliculitis dat veel voorkomt bij mannen in het gebied van de huid waar baardgroei plaatsvindt. Deze infectie wordt veroorzaakt door de bacterie 'staphylococcus aureus'. De infectie is te herkennen aan rode bultjes of puisten die verbonden zijn aan de haarzakjes.

Een diepgewortelde variant van 'folliculitis barbae' kan leiden tot littekenvorming en permanent haarverlies op gebieden van de huid. Deze extreme variant staat ook bekend als 'sycosis barbae'.

Behandeling

Een folliculitis kan in veel gevallen spontaan overgaan en een behandeling is dan niet nodig. Wanneer de infectie echter vaker terugkomt en chronisch wordt, dan kan een arts worden geraadpleegd. In het geval van een bacteriële infectie (folliculitis barbae) is een behandeling met lokale of systemische antibiotica mogelijk.

Bron: (1) <https://www.huidarts.com/huidaandoeningen/folliculitis/>

Pseudofolliculitis barbae

'Pseudofolliculitis barbae' is een veelvoorkomende variant van folliculitis. Het is een chronische afwijking die voorkomt op huidgebieden met haargroei waar men het haar scheert en/of plukt. De afwijking wordt veroorzaakt doordat de haren teruggroeien in de huid. Er ontstaat een ontstekingsreactie rondom de ingegroeide haren. De afwijking kan plaatsvinden bij zowel mannen als vrouwen, maar komt het meest voor bij mannen met een donkere huid. Een recent onderzoek toont aan dat mannen met een donkere huidskleur een hogere genetische aanleg hebben voor het krijgen van deze afwijking.⁽²⁾ Ook de structuur van de haren heeft een grote invloed in het ontstaan van deze aandoening. Krullend haar kan na het scheren, plukken of kort knippen de huid ingroeien door het terugkrullen van de haren.

'Pseudofolliculitis barbae' is in het Engels bekend onder de term 'razor bumps' omdat de aandoening ontstaat door het scheren of plukken van de haren. Het wordt gekenmerkt door rode bultjes en puistjes

rondom de follikels. De ingegroeide haren veroorzaken de ontstekingsreactie. De uiterlijke kenmerken van 'pseudofolliculitis barbae' zijn vergelijkbaar met die van de 'normale' folliculitis.

Behandeling

Er bestaan geen behandelingen die het teruggroeien van de haren in de huid kunnen voorkomen. De aandoening kan echter samen gaan met klachten van jeuk. Wanneer iemand 'pseudofolliculitis barbae' heeft, kan dit het beste worden voorkomen door het haar niet te scheren en/of plukken. Dit is echter niet voor iedereen mogelijk.

Wanneer iemand wel besluit om te scheren zijn dit een aantal tips om de klachten van de aandoening zo min mogelijk te houden:⁽³⁾

- Niet dagelijks scheren, maar om de dag.
- De haren niet te kort afscheren. Een scheerapparaat waarbij de scheerlengte kan worden afgesteld wordt aangeraden.
- Het gebruik van een enkelvoudig scheermes, deze scheren minder diep.
- Met de groeirichting van de haren mee scheren.
- Niet nat scheren.
- Eventueel een hormooncrème gebruiken na het scheren.

Overige Huidaandoeningen

Andere aandoeningen die in de snor- en baardregio kunnen voorkomen, zijn:

Impetigo

Dit is een infectie die op of nabij het behaarde hoofd voorkomt. Impetigo is beter bekend als krentenbaard en komt vaak voor op kinderleeftijd. De infectie wordt meestal veroorzaakt door de bacterie 'Staphylococcus aureus', die de huid binnendringt na kleine beschadigingen zoals door krabben. De zichtbare afwijkingen van deze infectie zijn oppervlakkige huidbeschadigingen en korsten. Impetigo kan worden behandeld door een antibioticum.

Bron: (2) Alal2Thr polymorphism in the IA alpha-helical segment of the companion layer-specific keratin K6hf: evidence for a risk factor in the etiology of the common hair disorder pseudofolliculitis barbae. J Invest Dermatol. 2004 Mar;122(3):652-7. PubMed PMID: 15086549.

Bron: (3) <https://www.huidarts.com/huidaandoeningen/pseudofolliculitis-barbae/>

Contactallergisch eczeem

Klanten, barbiers en kappers zelf kunnen een contactallergie hebben voor p-phenylenediamin (PDD), een stof die wordt gebruikt in haarverf. In 7% van de gevallen kan PDD tot problemen leiden voor de klant en/of de kapper. Door herhaald contact met de stof kan er contactallergisch eczeem ontstaan. Dit vindt plaats wanneer witte bloedcellen (die een deel uitmaken in de verdediging tegen micro-organismen die de huid binnendringen) PDD categoriseren als 'schadelijk'. Bij een volgend contactmoment zal de huid PDD herkennen als een schadelijke stof en zal er een ontstekings-

reactie ontstaan. De ontsteking veroorzaakt roodheid van de huid en jeuk, oftewel eczeem. Bij de klant bevindt het eczeem zich op de plekken van het contact met PDD (de behaarde hoofdhuid, baard of snor) en het kan uitstralen naar de naaste omgeving (het gelaat). Als kapper of barbier kan het eczeem zich bevinden op de huid van de handen. Het gebruik van handschoenen heeft geen enkele zin, het houdt de allergische reactie niet tegen. Daar komt bij dat er ook geen behandeling voor het eczeem is. Het enige wat je kunt doen is contact met PDD vermijden. Dit betekent voor de klant dat de haren niet meer met PDD geverfd kunnen worden en voor de kapper dat een collega het haarverven zal moeten overnemen.

Tot slot

Er zijn veel meer hoofdhuidproblemen dan hier geschetst, waarmee je als kapper of barbier in aanraking kunt komen. Het is in het vakgebied belangrijk om verschillende aandoeningen te kunnen herkennen, zodat je zekerder bent in je werk en je klanten zo goed mogelijk kan helpen. Eczeem in het gezicht of op de hoofdhuid ziet er misschien wat minder prettig uit, maar je hoeft niet bang te zijn voor besmettelijkheid. Maar kun je een woekerende moedervlek op het achterhoofd herkennen als melanoom? Kun je doorgaan met een behandeling als een klant psoriasis heeft? Kun je ook het haar verven wanneer een klant last heeft van eczeem?

Als je hier meer over wilt weten, biedt U-Consultancy een tweedaagse opleiding Dermatologie aan. Zie het kader op deze pagina voor meer informatie. §

TWEEDAAGSE OPLEIDING U-CONSULTANCY

Speciaal voor kappers, barbiers en haarwerkers biedt U-Consultancy een tweedaagse opleiding Dermatologie aan die kennis en inzicht vergroten van haar- en hoofdhuidproblemen en de bijbehorende behandeling. Zo kun je als kapper of barbier relevante haar- en hoofdhuidproblematiek herkennen en relevante voorlichting geven aan je klanten.

In vier dagdelen leer je alles over de anatomie van de hoofdhuid en haren, psoriasis, eczeem en infecties (en hoe deze te behandelen), vlekjes en plekkjes op de hoofdhuid en haargrens en dermatologische problemen aan haren en hoofdhuid.

Voor meer informatie over de opleiding Dermatologie van U-Consultancy, bezoek de website:

scan de code en
bezoek de website